

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Exterminatione Mali, Et Promotione boni - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1613

Primus gradus Castitatis voto omnes carnis voluptates abijcere. Cap. 5.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77843](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77843)

tiplicat, honorabilis verò, quia virgines procreat, laudabile, quia pro suo modulo te Castitatem feruat, laudabilis, quia eos generat, qui te perfectè custodiant. Bonum, quia secundum præscriptum Dei mundum à promiscuo concubitu liberat, melius, quia illorum initium est, qui purissimos integritatis amplexus affectant. Te ergo Castitatem quasi coniugij finem diligamus, & amplectamur, & medium propter te institutum alijs, qui solum ad terram implendam inhient, assignemus.

Primus gradus Castitatis, voto omnes carnis voluptates abicere.

CAPVT V.

Chryso-
stom.
hom. 21.
ex varijs
Matth.
locis. &
in imper-
fecto. ho.
32.

Ambr. li.
1. de vi-
duis.

Bona-
de
gradib.
virtut. c.
4. tom. 1.

Iob. 31. 1.

1. Cor. 6.
18.

Cassian.
colloq. 12.

Nunc ad Castitatis gradus explicandos accedamus, quos Patres non eadem ratione numerant. Chryso-
stomus enim duorum tantum mentionem fecit. Primus, inquit, est gradus

Castitatis sincera virginitas; secundus autem, fidele coniugium, Ambrosius trium illorum graduum meminit, quos supra retulimus. Nam alia, ait, est Castitas virginalis, alia vidualis, alia coniugalis. Sed has magis Castitatis species, quam gradus estimamus. Bonaventura ergo aliter hos gradus distinguit. Altus, inquit, gradus est detestari gestus & tactus impudicos. Altior, detestari verba impudica. Adhuc altior, detestari voluntatem, vel concupiscentiam impudicam. Sicut dicit Iob: Pepergi fœdus cum oculis meis.] Et postea. Item altus gradus castitatis est, esse castum per mundiciam carnis. Altior, per mundiciam mentis, quia per impudiciam maculatur corpus & anima, ut dicit Apostolus: Quodcumque peccatum fecerit homo, &c.] Altissimus, per imitationem exempli Castitatis Christi. Ioannes tandem Cassianus omnem Castitatis perfectionem in septem gradus partem distinguit. Primus, inquit, pudicitiae gradus est, ne vigilans impugnatione carnali monachus elidatur. Secundus, ne mens illius voluptatis cogitationibus immoretur. Tertius, ne femineo vel tenuiter ad concupiscentiam moueatur aspectu. Quartus, ne vigilans vel simplicem carnis perferat motum. Quintus, ne cum memoriam generationis humanae, vel tractatus ratio, vel necessitas lectionis ingererit, subtilissimus mentem voluptariae actionis perstringat assensus. Sextus, ne illecebrosus phantasmatis feminarum, vel dormiens illudatur. Septimus, qui paucissimorum est, & specialiter diuini muneris largitate collatus, vt eò vsque mens nostra Castitatis ipsius puritate formetur, vt etiam ipso naturali motu carnis emortuo, illum obscenum liquorem omnino non perferat. Hac ille multis omisit.] Sed eos ad minorem numerum Castitatis latitudinem contrahentes, & partim alio modo istos gradus prout statui religioso conueniunt explicantes, eorum tractationem pro more prosequamur.

Sit igitur primus & infimus Castitatis religiosae gradus, cum quis siue post vitam, sine vilo Venereae voluptatis experimento transactam, siue post expertas in coniugio, licite, vel extra coniugium, illicitè, carnis voluptates, de cætero ob desiderium puritatis, & amorem Dei, se caritum humilissimi voluptatibus statuit, & se voto ad id præstandum obstringit. Hinc enim incipit religiosa

A professio, quæ ex triplici Paupertatis, Castitatis, & Obedientiæ voto componitur: & ideo inde debet nostra, quæ digna sit religioso nomine, Castitas inchoare. Nam licet per multos annos Castus, aut per totam vitam virgo fueris, si tamen nondum te voto ligaueris, & licet votum habeas, si illud de-
nuo in religione approbata nondum emiseris, tua Castitas virtus quidem erit, sed pars religiosae vitæ, qua Deo nos totos consecramus, aut Castitas religiosa non erit. Si iam hunc gradum habes Castitatis, gaude, quia gratissimum Domino animæ & corporis tui holocaustum obtulisti: quia Castitatem tuam, quam antea custodiebas, Deo gratiorem & acceptiorem per votum effecisti: quia religiosae vitæ adiumentis, & multitudine auxiliorum diuinorum, quæ religiosis erogantur, eam mirificè roborasti. Si verò nondum hunc gradum es assecutus, quia adhuc in tyrociniis religionis probaris, vel extra in sæculo manens ad religionem vocaris, multa sunt, quæ te ad hunc Castitatis modum accipiendum impellant. Ex his autem tria tantum tibi propono, quæ secundum diuersum statum animæ tuæ tibi proderunt: alterum luxuriæ fœditas; alterum; nuptiarum incommoditas; tertium, huius Castitatis vtilitas.

Aliqui enim hoc genus religiosae Castitatis venentur arripere, quia illicitæ voluptatis nexibus implicentur, & in cæno luxuriæ amant volutati. Augustinus hoc impedimento tenebatur, ne ad Deum sequendum accederet, vt ipse in suis Confessionibus latè prosequitur. Vocabat illum Dominus: Et non erat omnino, inquit, quid responderem veritate conuictus, nisi tantum verba lenta & somnolenta: Modò, ecce modò, sine paululum. Sed modò, & modò non habebant modum: & sine paululum in longum ibat. Frustrà condelectabar legi tuæ, secundum interiorem hominem, cum lex alia in membris meis repugnaret legi mentis meæ, & captiuum me duceret in lege peccati, quæ in membris meis erat. Eodem etiam obstaculo multi illigantur ne audeant Castitati religiosae se dedere, quos obsecro vt fœditatem luxuriæ confiderent. Luxuria namque licet non sit omnium peccatorum grauissimum, at est omnium peccatorum fœditissimum, adeò vt nomen fœditatis obtinerit. Vocatur enim turpitudò, obscœnitas, spurcitia, & si quæ sunt alia nomina, quæ fœditatem significant. Peccatum hoc magis quam aliud ab hominis dignitate nos elongat, & ad belluarum rationis expertium vilitatem deiicit, & ita rationem obsecurat, vt homo luxuriæ deditus quodammodo stolidum iumentum esse videatur. Immo & iumento insipientior, quoniam hoc verberare & fuste à cibo vitæ retrahitur, impudicus verò, nec flagello infamiae ab impijs mulieris amplexibus auocatur. Atque: Verberauerunt me, sed non dolui, traxerunt me, & ego non sensi.] Alijs peccatis homo in alios peccat, luxuria in se ipsum peccat, & corpus suum impuritate dilaniat. Qua ratione Paulus ad vitandam fornicationem hortatur. Fugite, inquit, fornicationem. Omne peccatum quodcumque fecerit homo, extra corpus est, qui autem fornicatur, in corpus suum peccat.] Quid est, in corpus suum peccat? An qui se vsque ad ingluuiem cibus & potibus ingurgitant, qui se ipsos vulnerant, & suffocant, aut alio genere mortis conficiunt, non peccant in corpora sua? ita sanè. Sed hi non videntur nisi extra corpus peccare, si peccatum hoc cum luxuriæ cõferatur crimine. Tam fœdum enim est, & ab hominis dignitate abhorrens meretrici commisceri, & corpus

August.
8. Conf.
cap. 5.

Proserp.
23. 25.

1. Corint.
6. 18.

in eius seruitutem redigere, vt huic miseræ seruituti reliqua in corpus proprium admilla peccata non valeant comparari. Templo Dei malum est si destruat, peius si violetur, sed pessimum si abominatio, atque idolum in illo collocetur. Corpus autem fidelis hominis templum est Dei. Nam & idem Paulus ait: An nescitis quoniam membra vestra templum sunt Spiritus sancti? Et rursus: Nescitis quia templum Dei estis, & Spiritus Dei habitat in vobis? Hoc autem corpus impudicitiae subicere, profectò est fornicationis idolo dedicare. Certè manus regis pro magna ignominia duceret, si ab eo præcederetur, at si manus vilissimi mancipis fieret, id summam calamitatem repuraret. Incontinentes autem, qui membrum erat Christi, per quodlibet graue peccatum se à Christo rege abscondit, & per luxuriam huic malo aliud addit, quod membrum impuræ mulieris efficitur. Quæ non est mea cogitatio, sed Pauli asserentis: Nescitis quoniam corpora vestra membra sunt Christi? Tollens ergo membra Christi, faciam membra meretricis? Absit: qui autem adhaeret meretrici, vnum corpus efficitur. Si ergo non sumus nostri, sed Dei, incredibile iniuriam corporibus nostris irrogamus, dum ea impudicitiae & luxuriæ subiicimus.

Vnde Chrysostomus quasi eos alloquens qui ante baptismum fuerunt in carnis peccata prolapsi, & postea per gratiam in dignitatem membrorum Christi coaptati, hæc ait: Nam si quisquam priuata domum ingressus, & illam ignominia afficiens, vitium dabit supplicium, qui regis templum latronum speluncam fecerit, intelligas velim, quot mala perpetuetur? His igitur consideratis, eum qui in nobis habitat reuerere, quippe qui consolator est, & tibi coniunctum, & inhaerentem timeas. Christus enim est. Numquid tu te membra Christi effecisti? Animaduerte cuius erant, & cuius facta sunt, & velis te continere. Antea meretricis membra fuerant, & Christus ea proprii corporis membra reddidit. Non ergo eorum amplius habes potestatem, illi seruias, qui te liberauit. Neque enim si filiam haberes, & tanta esses amantia, vt eam lenoni locares, & meretrix efficeretur, inde regis filium eam conspectam tam turpi liberaret seruitute, & sibi matrimonio coniungeret, iterum eam in fornicem adducere posses, quippe qui semel dedisti, semel vendidisti. Huiusmodi nostra est causa, locauimus carnem nostram diabolo lenoni grauisimo. Quod cum Christus animaduertisset, eam eripuit, & à seua illius tyrannide liberauit. Iam igitur nostra non est, sed eius, qui eam in libertatem vindicauit. Quia si velles tamquam regis sponsam vt, nemo prohibet: sin ad priora eam reuocas, ea patietur, quibus digni sunt hi, qui ita iniuria afficiunt, perpeti.

Huius imputissimæ pestis mala nobis summa cura fugienda sunt, quia luxuria non aliter quam infestissimus hostis vniuersa bona nostra tum exteriora tum interiora deuastat. De luxuriæ peccatis Basilius mysticè Euangelicum prophetam intelligit. Regionem vestram coram vobis alieni deuorant, & desolabitur sicut in vastitate hostili. Verè enim aliena sunt ista peccata à nobis, quia appetitus impuri atque bestiales, miseram rationem, qua homines sumus, inuadunt, & voluntatibus belluinis subiiciunt. Deuorant illa regionem nostram, quia animæ virtutes & dona, corporisque robur, ac sanitatem depascunt. Deuorant

A que coram nobis, nam adeò stulti sumus, si carnales sumus, vt nostræ vastationi consentiamus. At quanto erit sapientius & felicitius, si nos luxuriæ oblituerimus? Sifecerimus id, quod Dominus præcepit fieri Amalech, dicens: Non parcas ei, & non concupiscas ex rebus ipsius aliquid; sed interfice à viro vsque ad mulierem, & paruulum, atque lactentem, bouem, & ouem, camelum, & asinum. Gregorius, sub typo Amalech, luxuriæ vitium intellexit: quia de tam pessimo vitio nihil accendi debet in mente, nihil permitti ardere in opere. Viros itaque eius interficimus, si motus suadentes turpitudinem, qui violenter irruunt in nos, diligenti contentione mactamus. Mulieres occidimus, si prauas concupiscentias, quæ his motibus substemuntur, cohibemus. Paruulos, atque lactentes iugulam, si libidinis motus in carne insurgentes, quos mala concupiscentia impura cogitatione lactat, & in iniurio, vt recens nati, non multum negotij facessunt, ad pertram Christum alidimus. Boui & oui mortem asserimus, si consilii luxuriæ fraudulentis, quibus dicitur nobis licere quod antiquis patribus permisum fuit, & simplicibus rationibus, quibus opus nefarium vt naturale suggeritur, vehementer oblitimus. Ac tandem camelum & asinum de medio tollimus, si cogitationes sine intellectu, quæ vngulam per discretionem non findunt, & manifestos carnis lapsus à nobis fortiter amouemus. Hæc omnia latè Gregorius. Non ergo parcamus huic vitio, sed ipsum penitus destruemus: nam omnium vitiorum seminarium & origo est. Nee arbitremini, inquit Ambrosius, aduersus Apostolum dixisse, quia ille ait auaritiæ radicem esse omnium vitiorum: quoniam luxuria ipsius est mater auaritiæ. Etenim cum exhauserit quis luxuriando proprias facultates, quærit postea auaritiæ compendia. Ipsa luxuria est ignis vsque ad perditionem deuorans. Ille ignis, de quo etiam dixit Salomon: Numquid potest homo abscondere ignem in sinu suo, vt vestimenta illius non ardeant? Caue & tu, ait idem sanctus pater Ambrosius, ne intra sinum tuæ mentis ignem libidinis & amoris accendas; ne corporeum vestimentum illo animi consumatur incendio, ac perpetuam resurrectionis amittas; vel certè vestigium tuæ mentis vratur, si per libidinum faces tibi putaueris esse gradiendum. Nam qui vitur corde, comburitur corpore.

B At dices mihi his rationibus persuasus, atque conuictus, vitium luxuriæ detestor, sed coniugium licitum & sanctum, & à Deo ipso ad mundi conseruationem institutum, concupisco. Super hac re [præceptum Domini non habeo,] sicut super luxuria vitanda, [consilium autem do] cum Paulo, [tamquam misericordiam consecutus à Domino, vt sim fidelis. Existimo enim hoc bonum esse,] scilicet cælibem esse [propter instantem necessitatem,] insitendi temporalibus, quæ coniugatos coarctat, [quoniam bonum est homini sic esse.] Vnde tu si [alligatus es vxori, noli querere solutionem,] sed tuo debito satisfactor. At [si solutus es ab vxore, noli querere vxorem] propter multa incommoda, & tribulationes, quæ nuptias circumsepunt. De hoc argumento latè & optimè scripsit Hugo Victorinus, qui inter alia sic ait: Non est igitur vxor ducenda sapienti. Primum enim studia Philosophiæ impediri: nec posse quemquam libris & vxori pariter inseruire. Multa sunt, quæ matronarum vltibus necessaria sunt, pretiosæ vestes, aurum,

1. Cor. 6. 19.

1. Cor. 3. 16.

Chrysost. hom. 18. in 1. ad Corint.

1. In 1. 7. Bas. lib.

1. Reg. 15. 3.

Gregor.

Amb. lib. de Elis. 6. 19.

Tob. 1. 12. Pro. 6. 27.

Amb. lib. 2. de Apo. lo. Dauid.

1. Cor. 7. 25. 26. 27.

Hugo lib. de nu. priis carnali. c. 2.

gemmæ, sumptus, ancillæ, supellex varia, lectitia: deinde per totas noctes querulæ conquestiones: illa ornatio procedit in publicum: hæc honoratur ab omnibus: ego in conuentu faminarum miscella despicior. Cur aspicias vicinam? Quid cum ancilla loquebaris? De foro veniens quid attulisti? Non amicum habere possumus, non sodalem: alterius amorem vxor sui odium suspicatur. Si doctissimus præceptor in qualibet vibium fuerit: nec vxorē relinquere, nec cum tali sarcina illuc ire possumus. Pauperem alere difficile est: diuitem ferre, tormentum. Adde quod nulla est vxoris electio, sed qualis aduenit, talis est habenda: si iracunda, si fatua, si deformis, si superba, si fœtida, quodcumque vitij est, post nuptias discimus. Equus, asinus, bos, canis, & vilissima quæque mancipia, velles, & lebetes, sedile ligneum, calix & vicecolus fictilis probantur prius, & sic emuntur: sola vxor non ostenditur, ne antè displiceat, quàm ducatur. Attendenda est ergo semper eius facies, & pulchritudo laudanda: ne si alteram inspexeris, se existimet displicere. Vocanda est domina, celebrandus natalis eius, iurandum est per salutem illius, vt sit superstes optandum, honoranda est nutrix, & gerula, seruus vererimus, & altricius, & procurator calamistratus, & in longam, securamque libidinem excæctus spado, sub quibus nominibus adulteria delitescunt. Quoscumque illa dilexerit, ij gratis amandi. Si totam ei domum regendam commiseris, seruendum est: si aliquid tuo arbitrio reseruaueris, fidem sibi haberi non putabit, & in odium vertitur, & iurgia. Et nisi citò consulueris, parabit venena anus. Aurifices, & auriolos, & institores gemmarum, scricarumque vestium si introduxeris, periculum pudicitia est. Si prohibueris, suspicionis iniuria. Verum quid prodest diligens custodia, cum vxor impudica seruari non possit, pudica non debeat? infida enim custos est Castitatis necessitas, & illa verè pudica dicenda est, cui licuit peccare, sed noluit. Sit pulchra, aut deformis vxor, vtrunque vergetur incommo, qui eam ducit. Pulchra enim citò adamat: fœda citò concupiscit. Difficile custoditur quod plures amant: molestum est possidere, quod nemo habere dignetur: minore tamen miseria deformis habetur, quàm formosa seruatur. Nihil tutum est, in quo totius populi vota suspirant. Alius forma, alius ingenio, alius facietis, alius liberalitate sollicitat: sicque aliquo tandem modo expugnatur, quod vndique incessitur. Hæc omnia adducit Hugo ex Theophrasti libello de nuptiis, qui & addit, quod si propter dispensationem domus, ducatur vxor, melius bona dispensat seruus fidelis, qui quasi ad nutum domini voluntati pareat, quàm vxor, quæ cum domina rerum videatur, sæpe marito contradicit. Si propter languoris solatia, assident homini amici, qui eum satis commode valent consolari. Si propter fugam solitudinis, sapiens cum Deo loquitur si homines desint, & ideo non minus solus, quàm cum solus fuerit. Nec possunt deesse homines præsertim boni, & Deo dediti, quibuscum iucundè conuiuat. Si tandem coniugium ineundum sit liberorum causa, & ne nomen nostrum intereat, & vt in senectute non desint necessaria præsidia: sciendum est, quia multò magis sunt spirituales filij, scilicet insignia virtutis opera, quàm carnales quærendi: & multò verius atque felicius nomen nostrum & memoriam afferant, & in lasa senectute subueniunt, atque lætificant. Hi filij (nobis volentibus) numquam intereunt, filij autem carnis, si boni sunt, possunt præmori; si autem pessimi, & ad

virilem ætatem peruenerint, tardè eis videbimur mori.

His vitorum incommoda, quæ à nuptiis, illis adueniunt, deteguntur. Sed è contra Hieronymus molestias faminarum narrat, quæ coniugio colla submitunt. Et hic etiam audiendus est, vt manifestè pateat, statum coniugij ex vtraque parte esse molestum, multaque habere non solum quæ à Dei obsequio nos auocent, sed quæ vitam in hoc sæculo iniucundam & insuauem efficiant. Ille sic ait: Idem tu putas esse diebus & noctibus vacare orationi, vacare ieiuniis, & ad aduentum mariti expolire faciem, gressum frangere, simulare blanditias? Illa hoc agit vt turpior appareat, & naturæ bonum infusetur iniuria. Hæc ad speculum pingitur, & in contumeliam artificis canatur pulchrior esse, quàm nata est. Inde insonat garrunt, familia perstrepat, liberi ab osculis & ab ore dependent, computantur sumptus, impendia præparantur. Hinc cocorum accita manus carnes terit, hinc textricum turba commurmurat, nuntiatur interim vir venisse cum sociis. Illa ad hirandinis modum lustrat vniuersa penetralia, si thorus rigeat, si pauimenta vererint, si ornata sint pocula, si prandium præparatum. Responde quæso inter ista vbi sit Dei cogitatio? Et hæc felices domus. Ceterum vbi tympana sonant, tibia clamitat, lyra garrit, cymbalum concrepat, quis ibi Dei timor? Parasitus in contumeliis gloriatur, ingrediuntur expolita libidinum victimæ, & tenuitate vestium nudæ impudicis oculis ingeruntur. His infelix vxor aut lætatur, & perit, aut offenditur, & maritus in iurgia concitatur. Hinc discordia, seminarium repudij. Aut si aliqua inuenitur domus, in qua ista non fiant, quæ rara avis est, tamen ipsa dispensatio domus, liberorum educatio, necessitates mariti, correctio seruulorum, quæ à Dei cogitatione non auocent? Defecerunt, inquit scriptura, Saræ mulieribus:] post quod dicitur ad Abraham: Omnia quæcumque dicit tibi Sara, audi vocem eius. Quæ non est in partus anxietatibus, & dolore: quæ deficientibus menstrui cruoris officiis, mulier esse desinit à Dei maledictione fit libera: nec est ad virum conuersio eius, sed è contratio vir subiicitur ei, & Domini voce præcipitur: Omnia quæcumque tibi dicit Sara, audi vocem eius.] & incipiunt vacare orationi. Quia quādiu in coniugio debitum soluitur, orandi præteritur instantia. Sic Hieronymus.] Iam ergo in coniugio vndique curæ & molestiæ, vndique orandi, & spiritu proficiendi impedimenta nascuntur: nec quisquam poterit simul matrimonium inire, & ab his aut aliis similibus incommodis liberari.

Sed audio te dicentem adhuc: Si luxuriari non licet, & coniugium inire non expedit, quid faciendum? An omnes cœlibes permanebimus, vt mundus humana propagatione destitutus ante præstitutum tempus finiatur? Quibus tibi verbis respondebo, nisi ipse Domini, dicentis: Non omnes capiunt verbum istud, sed quibus datum est.] Non, inquam, omnes præstantiam & tranquillitatem Castitatis intelligunt, vt interpretatur Epiphanius, sed qui ex Deo hoc intelligendi donum acceperint. Aut, non omnes se continendi, & castè viuendi beneficium accipiunt, sed quos Deus ad tam cellum statum elegerit. Ideo timendum non est, vt mundus necessaria propagatione careat, & intempestiue esse desinat. At tu qui instinctus castè viuendi sentis, qui à Deo ad

Hier. 22.
10 & 11
ad
sum.

Gen. 12.
11.
Gen. 11.
12.

Matth.
19. 11.

Epiph.
1. 66.

celi

cœlibem vitam vocaris, de mundo per generationem conferuando non cogites. Immo cogita quomodo ad statum altiorem ascendas, & diuinæ vocationi respondeas. Deliciis carnis extra licitum coniugij statum vacare crimen est, & crimen infame, quod Deus post hanc vitam æterna pœna, & in hac vita, magna ignominia, & multiplici corporis & animæ anxietate castigat. Vxorem ducere molestum est, & pro modica voluptate maximis tristitiis homo colla submittit. Quid restat nisi vt vitam cœlibem ames, tēque ad seruandam castitatem accingas? Ad hoc autem incitat te locus, in quo es, nempe in valle lacrymarum, siue in exilio ad laborandum & pugnandum inuento, in quo non decet de voluptatibus, sed de galea, & caele, & aliis similibus cogitare. Tempus, quod vituis, nam vigilia est solemnitate æternæ, in qua ieiunare, & à deliciis abstinere decet; non carnis suauitates querere. Dux, quem sequeris, Christus scilicet puritatis author, & virginis amator. Sancti, quorum consortium cupis, qui mundos se ab omni pollutione seruatunt. Vilitas voluptatis, cuius appetentia plena est anxietatis, experientia verò fastidij. Destinata illi à Domino pœna; nam qui [ducunt in bonis, & voluptatibus dies suos, in puncto ad inferna descendunt.] Ac tandem eiusdem voluptatis vacuitas, quæ nunquam satiat, nunquam hominem quietat, sed delicti, & pœnæ, ac tristitiæ spina cruentat. Hæc incitamenta voluptatis deserenda: Laurentius Iustinianus latè profequitur.

At si Castitas seruanda est, certè optimum & salubre consilium est vt perpetuo voto firmetur, & in tuto religiose vitæ custodiatur. Caro enim nostra post primi parentis transgressionem procliuus admodum est ad voluptatis illecebras, quam vt mens nostra efficacius coerceret, debet voti pollicitatione firmari. Est etiam Castitas sicut cæteris virtutibus pulchrior, ita tenerior atque fragilior, quam vt speculum leuis status maculat, quam vt florem spinulæ mucro confodit. quid autem faciet sæculi ventis exposita, & periculis multarum occasionum circumdata, nisi aut deficere, aut deformari? Est thesaurus similis illis de quibus Dominus ad Iob: Numquid ingressus es thesauros niuis, aut thesauros grandinis asperixisti? Et verè thesaurus niuis, quia plena est puritatis, atque munditiæ, qua casti lætantur; & thesaurus grandinis, quia plena refrigerij, quo concupiscentiæ minuuntur. Thesaurus autem non debet in loco periculis exposito possideri, sed in loco tuto, qualis est religio, debet abscondi. Est cibus suauissimus, & manna multiplici dulcedine plenus. Nam, vt inquit Isidorus, amanda est pulchritudo Castitatis, cuius degustata delectatio, dulcior inuenitur, quàm carnis. Castitas enim fructus suauitatis est, & pulchritudo inuiolata sanctorum. Talem cibum ne seculi amaritudinibus misceamus, sed illum condimentis religiose vitæ affectum gustare curemus. Est virtus planè cœlestis, & quasi aduena, & peregrina manet in terris. Quare sanctus Bonauentura ait: Castitas est virtus origine cœlestis, hanc ipsi Angeli sancti ab ipso Domino omnium virtutum fontali principio primitus didicerunt, & indeclinabiliter seruauerunt; & hanc summus, & vnus magister noster, qui est in cœlis Angelorum magister Christus Dominus nobis de cœlesti schola ad terram publicè docendo attulit, & matrem gloriosam virginem perfectam primamque post se huius disciplinæ magistratam in cathedram virginalis munditiæ cæteris

Iob. 21. 13.

Isid. in li. 2. de conti. nentia. c. 3.

Iob. 38. 22.

Isid. 2. Sentent. cap. 40.

Bona. de processu religio. c. 37.

A mirandam & imitandam præfecit. Hæc ille.] Quilibet autem res optimè in suo naturali loco seruetur, & in alieno quasi violenter detinetur. Castitas ergo perfectè custoditur in cœlo. Cœlum autem quasi extra cœlum positum (vt ita dicam) aut in terram demissum, vita est religiosa, quæ cœli puritatem, & tranquillitatem, & occupationem vacandi Deo iugiter imitatur. Ergo in illa Castitas cœlestis virtus optimè custodietur. Atque adeo tu qui Castitatis amator es, ad vitam debes religiosam conuolare, & in ea per trium votorum emissionem huius primi gradus Castitatis particeps effectus, poteris ad alios (Deo tuis iniitiis fauente) conscendere.

B *Secundus gradus Castitatis, votum abiciende carnalis voluptatis implere.*

CAPVT VI.

A DEPTO iam hoc primo Castitatis religiose gradu, quo nos Castitatem seruaturus promissimus, ad secundum omnimodis ascendendum est, vt votum nostrum diligenter & fideliter impleamus. Pater cupit habere filios sibi similes, & dominus seruos moribus sibi conformes. Deus autem qui & noster est pater, & Dominus, impensè vult vt nos filij eius, & serui, quantum pusillitas humana suffecerit, ad aliquam eius similitudinem peruenire gestiamus. At ipse, vt ait sanctus Dauid, [fidelis est in omnibus verbis suis, & sanctus in omnibus operibus suis.] Et Paulus. Est autem Deus verax.] Et rursus. In spem vitæ æternæ, quam promissit, qui non mentitur Deus.] Et, Sine penitentia sunt dona, & vocatio Dei.] Atque ipse Dominus de se ait: Cœlum, & terra transibunt, verba autem mea non præteribunt.] Oportet ergo vt nos simus in verbis veraces, & in promissis stabiles, si Deo placere, & ei similes inueniri volumus. Iam labijs nostris votum Castitatis distinximus; quid superest, nisi vt omnem corporis ac mentis mundiciam amemus. Di cuiusque corde, & opere, non tantum externa voce: Reddam tibi vota mea, quæ distinxerunt labia mea.] Et, vota mea reddam in conspectu timentium eum. Ac iterum: Vota mea Domino reddam, coram omni populo eius.] Meritò ergo hæc, quæ in omnia vota quadrant, ad Castitatis votum applicamus, quoniam illud in conspectu omnium iustorum, & coram omnibus tanta circumspectione custodiendum est, vt vniuersis Castitas nostra nota sit, ipsique possint integritati vitæ nostræ, cum oportuerit, attestari. Magister enim noster Christus, qui ambitiosus, & vorator, & seductor haberi voluit, numquam minus castus dici permisit. Vt nos discamus iniurias, & falsa testimonia in alijs rebus æquanimitè sustinere, in negotio verò Castitatis nec minimam occasionem malè de nobis loquendi, aut sinistre sentiendi, alijs tribuere. Est namque virtus hæc tam delicata, vt solo verbo de religiosis imprudenter effuso, aut sola mala opinione de alijs concepta lædatur. Et non solum peccatum castitati contrarium, sed & loquela imprudentior, qua quis nobis notam immundorum inuit, ipsam Castitatem certa quadam ratione commaculat. Nullum autem vitium ita nos reddit apud

Pf. 144. 13. Rom. 3. 4 Tit. 1. 2.

Rom. 11 29. Matth. 24. 35.

Psal. 65. 14. Psal. 21. 26. Pf. 115. 14.

D

E

